

**КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА**

Навчально-науковий інститут журналістики
Кафедра видавничої справи та редагування

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

МЕДІАЦІЯ В УПРАВЛІННІ МЕДІАБІЗНЕСОМ

для студентів

галузь знань 06 журналістика
спеціальність 061 журналістика
освітній рівень другий (магістерський)
освітня програма «Медіакомунікації в бізнесі»
вид дисципліни обов'язкова

Форма навчання	денна форма
Навчальний рік	2022/2023
Семестр	1
Кількість кредитів ЄКТС	4
Мова викладання, навчання та оцінювання	українська
Форма заключного контролю	іспит

Викладачі:
Олексій ПОГОРЕЛОВ, асистент кафедри
видавничої справи та редагування.

Пролонговано: на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.

на 20__/20__ н.р. _____ (_____) «__» _____ 20__ р.

КИЇВ – 2022

Розробник: Олексій ПОГОРЕЛОВ, асистент кафедри видавничої справи та редагування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Зав. кафедри видавничої справи та редагування

 (Василь ТЕРЕМКО)

Протокол № 11 від «30» червня 2022 р.

Схвалено науково-методичною комісією Навчально-наукового інституту журналістики

Протокол № 1 від «29» серпня 2022 року

Голова науково-методичної комісії (Анастасія ВОЛОБУСВА)

«29» серпня 2022 року

ВСТУП

1. Мета дисципліни — ознайомити студентів з цілісною і логічно-послідовною системою знань про медіацію як інструмент розв’язання конфліктів, включно із природою та ролями самих конфліктів, розкрити основи теорії, методології та практики менеджменту, з наголосом на специфіці розпізнавання рушійних сил конфліктів та механізмів їхнього розв’язання для управління ними в медіакомунікаціях у бізнесі. Сформувати у майбутніх фахівців сучасне управлінське мислення та систему спеціальних знань у галузі медіації як частини продюсування медіапроектів, набуття умінь аналізу мотивів та інтересів сторін конфлікту, ведення переговорів та прийняття адекватних управлінських рішень.

2. Попередні вимоги до опанування або вибору навчальної дисципліни:

- ✓ уміти вчитися та оволодівати новими знаннями;
- ✓ володіти навичками роботи з комп’ютером на рівні просунутого користувача.

3. Анотація навчальної дисципліни. Предметом дисципліни «Медіація в управлінні медіабізнесом» є:

1. формування у майбутніх фахівців сучасного управлінського мислення та системи спеціальних знань у галузі розпізнавання та вирішення конфліктів;
2. формування системного мислення та комплексу спеціальних знань і вмінь щодо принципів, прийомів і методів менеджменту на медійному підприємстві в частині розв’язання конфліктів шляхом медіації;
3. вироблення розуміння концептуальних основ системного управління медійними організаціями, ґрунтуючись на оцінці та мінімізації ризиків, пов’язаних із конфліктами, як внутрішніми, так і зовнішніми;
4. набуття умінь аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища та прийняття адекватних управлінських рішень.

Дисципліна сприяє відпрацюванню навичок, що допоможуть опанувати знання і розуміти предметну сферу та професійну діяльність; бути критичним і самокритичним; навчатися і оволодівати сучасними знаннями.

Виробляє низку здатностей:

1. Вміння виявляти та вирішувати проблеми (ЗК-5).
2. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт (ЗК-9).
3. Здатність критично осмислювати проблеми у професійній діяльності чи дослідницькій роботі на межі предметних галузей (ФК-2).
4. Здатність приймати рішення у складних і непередбачуваних умовах дослідницької або інноваційної роботи, що потребує застосування нових підходів та прогнозування (ФК-6).

4. Завдання (навчальні цілі): ознайомити студентів із основними поняттями і ролями конфліктів у сфері управління; принципами та функціями медіації як інструменту у менеджменті, продюсуванні, медіакомунікаціях у бізнесі; змісту процесів та технології управління інтересами та результатами; особливостями ролі медіатора у процесі вирішення конфлікту; зв'язками між інтересами, позиціями та цілями сторін у бізнес процесах всередині медіаорганізації та між медіаорганізацією та зовнішніми для неї суб'єктами.

5. Результати навчання за дисципліною:

Результат навчання (1. знати; 2. вміти; 3. комунікація; 4. автономність та відповідальність)		Форми (та/або методи і технології) викладання і навчання	Методи оцінювання та <u>пороговий</u> критерій оцінювання (за необхідності)	Відсоток у підсумкові й оцінці з дисципліни
Код	Результат навчання			
1.1	<i>Знати термінологію, що використовується в теорії та на практиці застосування медіації для вирішення конфліктів;</i>	<i>Лекції, семінари</i>	<i>Відповіді на занятті, ситуаційні вправи</i>	<i>10</i>
1.2	<i>Розуміти механізм роботи</i>	<i>Лекції, семінари,</i>	<i>Відповіді на</i>	<i>10</i>

	<i>медіації як позасудового процесу врегулювання суперечки, ключові принципи, на яких побудований результативний шлях до рішення конфлікту;</i>	<i>самостійна робота</i>	<i>занятті, ситуаційні вправи</i>	
<i>1.3.</i>	<i>Розуміти зв'язки між прогресом медіації та діями медіатора;</i>	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Відповіді на занятті, ситуаційні вправи</i>	<i>10</i>
<i>1.4</i>	<i>Знати та розуміти вимоги до медіатора та його основні навички, необхідні для успішного ведення процесу медіації</i>	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Ситуаційні вправи</i>	<i>10</i>
<i>2.1</i>	<i>Вміти застосовувати на практиці основні прийоми медіатора;</i>	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Ситуаційні вправи</i>	<i>10</i>
<i>2.2.</i>	<i>Вміти слухати та аналізувати отриману інформацію, оцінювати та передбачати ризики, планувати хід діалогу;</i>	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Ситуаційні вправи</i>	<i>5</i>
<i>2.3.</i>	<i>Вміти застосовувати різні техніки, вміти за допомогою запитань направляти діалог в бік пошуку рішення.</i>	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Ситуаційні вправи</i>	<i>5</i>
<i>3.1</i>	<i>Використовувати комунікаційні навички та здібності для збору та аналізу інформації, потрібної для прогресу у веденні медіації.</i>	<i>Семінари, самостійна робота.</i>	<i>Ситуаційні вправи</i>	<i>10</i>
<i>3.2.</i>	<i>Застосовувати отриману</i>	<i>Семінари,</i>	<i>Ситуаційні</i>	<i>10</i>

	<i>інформацію для побудови гіпотези та перевіряти гіпотези у діалозі.</i>	<i>самостійна робота</i>	<i>вправи</i>	
4	<i>Бути «маршалом» процесу медіації, дотримуючись ключових вимог до медіатора.</i>	<i>Семінари, самостійна робота</i>	<i>Іспит</i>	<i>20</i>
	<i>Разом</i>			<i>100%</i>

5. Співвідношення результатів навчання дисципліни із програмними результатами навчання (необов'язково для вибіркових дисциплін які не входять до блоків спеціалізації)

Результати навчання дисципліни (код)	1.1	1.2	1.3	1.4	2.1	2.2	2.3	3.1	3.2	4
ПРН-5. Розробляти «дорожню карту» розв'язання виявленої проблеми.	√	√	√	√	√		√		√	√
ПРН-11. Оцінювати проблемні питання професійної діяльності, застосовуючи знання з різних предметних галузей.	√	√	√	√	√	√	√	√	√	√

6. Схема формування оцінки. Контроль знань студентів здійснюється за модульно-рейтинговою системою. Впродовж семестру 100% балів відводиться на аудиторні заняття (семінари, ситуативні тести, самостійна робота), максимально 60 балів (мінімально – 36 балів). Під час складання підсумкового контролю – іспит (у письмовій формі) студент може отримати максимально 40 балів (мінімально 24 бали).

6.1 Форми оцінювання студентів:

- семестрове оцінювання:

	Min. 36 – балів	Max. 60– балів
Усна відповідь та письмові роботи Семінари розділяються на 9 тем, оцінюються в 6 та в 7 балів	$9*3=27$	$9*5=45$
Самостійна робота. Аналіз реальних ситуацій (3 окремих аналізи)	$3*3=9$	$3*5=15$

Самостійна робота.

Опановуючи навчальну дисципліну, студенти виконують самостійну роботу, яка допомагає їм застосувати отримані знання у реальних ситуаціях. Шляхом опрацювання таких ситуацій студент має вивчити різні аспекти медіації та роботи медіатора, для чого на різних заняттях проаналізувати різні ситуації. Протягом курсу студент має виконати не менше 3 аналізів практичних ситуацій і охопити наступні запитання (не менше ніж 3 з переліку одночасно):

1. Знайти опис конфліктної ситуації чи описати таку ситуації зі своєї практики,
2. Проаналізувати позиції сторін конфлікту та їхню мотивацію,
3. Скласти перелік запитань для роботи медіатора,
4. Описати роботу медіатора зі збирання, аналізу та перевірки інформації, отриманої від сторін конфлікту,
5. Описати різницю між заслуховуванням сторін та пошуком власного розуміння справедливого вирішення та роботою медіатора, спрямованою на пошук потенційного спільного інтересу,
6. Запропонувати гіпотезу щодо можливої області спільного інтересу,
7. Проаналізувати техніки, які буде використовувати медіатор,
8. Проаналізувати можливі ризики для процесу медіації,
9. Скласти резюме процесу медіації, виділити ключові аспекти успішної медіації.

Критерії оцінювання самостійної роботи (мінімальна оцінка 3, максимальна – 5):

- повнота роботи: наявність у відповіді матеріалів, що засвідчують практичне освоєння всіх складових роботи та методологічних основ підготовки та

ведення процесу медіації в цілому та у певній частині, яка відповідає поточному завданню (мінімум 2, максимум 3);

- глибина висновків, зроблених у презентації результатів виконання завдання (мінімум 1, максимум 2).

2) Оцінювання відповідей на семінарах:

а) **Теоретичний блок.** Глибоке розкриття питання, яке дозволяє повністю висвітлити обговорюване питання та доповнення до інших питань, а також фактаж викладений правильно, логічно, зв'язно. Якщо вона засвідчує обізнаність студента з широкою джерельною та емпіричною базою, креативний і самостійний підхід до фактів і рішень. **Практичний блок.** Виконання практичних завдань, які закріплюють знання з теми та формують уміння і навички — 5 балів;

б) **Теоретичний блок.** Повна коротка відповідь (в якій не повністю розкрито питання, а студент не достатньо орієнтується в уточнюючих питаннях, що ставить викладач). **Практичний блок.** Виконання практичних завдань, які закріплюють знання з теми та формують уміння і навички з незначними неточностями — 4 бали;

в) **Теоретичний блок.** Неповна відповідь (питання розкриті частково) або тільки короткі доповнення **Практичний блок.** Виконання практичних завдань, які закріплюють знання з теми та формують уміння і навички з помилками – 3 бали.

Підсумкове оцінювання:

- форма оцінювання – іспит;
- максимальна кількість балів, які може отримати студент – 40 балів;
- форма проведення іспиту – письмова, види завдань – відкриті запитання в білеті;
- відкрита письмова відповідь: розкриття розуміння механізму та нюансів медіації як інструменту вирішення конфліктів, вичерпність, логічність, лаконічність, грамотність; списування та плагіат автоматично ведуть до незадовільної оцінки;

- умови допуску до підсумкового іспиту:

за виконання навчальної програми (оцінювання аудиторних завдань і самостійної роботи) студент має отримати впродовж семестру не менше ніж 60%

від максимально можливої оцінки – тобто мінімальною оцінкою за семестр є 36 балів.

Студент, який набрав сумарно меншу кількість балів, ніж 60% від максимально можливої оцінки (тобто менше ніж 36 балів) до складання іспиту не допускається.

	Семестр	Іспит	Підсумкова оцінка
Мінімум	36	24	60
Максимум	60	40	100

7.2. Організація оцінювання:

Оцінювання успішності знань студентів здійснюється у двох формах: семестрове оцінювання (семінари, самостійна робота) і підсумкове оцінювання (іспит).

Успішне виконання завдання (вирішення ситуаційних вправ, самостійна робота, іспит) – отримання за роботу не менше 60% від максимальної оцінки.

Загальна сума балів – 100 балів (із них семестрове оцінювання – максимум 60 балів, підсумкове оцінювання (іспит) – максимум 40 балів).

Усі семестрові роботи (семінари, самостійна робота) мають подаватися через платформу для дистанційного навчання (гугл клас) або надсилатися на електронну пошту із дотриманням встановленого викладачем крайнього терміну. На перевірку роботи викладачеві дається один робочий тиждень. Якщо студент(ка) з поважної причини пропустив(ла) семінар, він/вона має право відпрацювати пропущений матеріал впродовж 10 календарних днів з моменту проведення.

У разі відсутності на занятті (з поважної причини, довідка повинна бути обов'язково затверджена) студент може здати виконані завдання не пізніше ніж через 2 тижні після встановленого викладачем крайнього терміну для цього завдання. Крім виконання завдань, також необхідно бути готовим відповісти на запитання викладача щодо методики виконання завдань для перевірки самостійності виконання.

Загальна кількість балів за аудиторну роботу становить 40 % від семестрової кількості балів. Загальна кількість балів за самостійну індивідуальну роботу становить 20 % від семестрової кількості балів.

Студенти, які навчаються за індивідуальним графіком, виконують практичні роботи самостійно та здають за задалегідь узгодженим із викладачем графіком.

Шкала відповідності оцінок

Відмінно / Excellent	90-100
Добре / Good	75-89
Задовільно / Satisfactory	60-74
Незадовільно / Fail	0-59

8. Структура навчальної дисципліни. Тематичний план лекцій, семінарських занять і самостійної роботи

№	Назва теми	К-сть годин		
		лек.	сем.	с.р.
1	Поняття та природа медіації. Принципи медіації. Предмет медіації. Види медіації. Моделі медіації (медіація оцінки суперечки, експертна медіація, розрахункова медіація, медіація мудрої поради, медіація сприяння, трансформаційна медіація, терапевтична медіація, традиційна медіація). Площини в медіації (площина взаємодії, площина інтервенції). Світовий досвід	2	2	5
2	Законодавча база про медіацію. Кодекс етики медіаторів. Вимоги до медіаторів.	2	2	5
3	Інструменти медіації. Психологічні прийоми медіації (робота з негативними емоціями, активне слухання (ехо-техніка, перефразовування, резюмування), невербальні прояви). Типові помилки (безапеляційність, нав'язливе повторення, хибна інтерпретація, надточна інтерпретація).	2	2	10
4	Конфлікти. Де виникають, чому та як їх уникати чи зменшувати вплив. Структура конфлікту. Етапи розгортання конфлікту. Механізми вирішення конфліктів. Стратегії поведінки в конфлікті. Конфлікт як можливість. Динаміка та діагностика конфлікту.	2	2	10
5	Стратегія і тактика медіаційних переговорів. Поняття стратегії медіаційних переговорів. Види стратегій медіаційних переговорів та типи медіаторів. Критерії вибору стратегії медіаційних переговорів. Реалізація медіаційних стратегій. Сценарії розвитку медіації в залежності від обраної стратегії. Поняття тактики медіаційних переговорів. Види тактик	2	2	10

	медіаційних переговорів.			
6	Інструменти альтернативного вирішення суперечок. Поняття, види та особливості інструментів альтернативного вирішення спорів.	2	2	10
7	Сфери застосування. Медіація та медіабізнес. Специфіка виникнення конфліктів у медіабізнесі	2	4	10
8	Сфери застосування. Супровід проєктів, реалізація яких стосується кількох сторін. Суперечки, що пов'язані з авторським правом та інтелектуальною власністю.	2	2	10
9	Сфери застосування. Бізнес-медіація як альтернативний спосіб вирішення спорів. Застосування медіації в сфері корпоративного управління. Особлива роль медіації у розв'язанні корпоративних спорів. Комерційні суперечки. Між- та внутрішнькорпоративні суперечки.	2	2	10
	Всього	18	20	80

Загальний обсяг — *120 год.*:

лекції — *18 год.*

семінари — *20 год.*

консультація — *2 год.*

самостійна робота — *80 год.*

9. Рекомендовані джерела:

Основна література:

1. Демидович О. М. «Підручник із медіації» для посередника з урегулювання трудових конфліктів / О. М. Демидович // Наукові записки НаУКМА. 2006. Т. 59. С.42–45. URL: http://ekmair.ukma.edu.ua/bitstream/handle/123456789/7032/Demydovych_Pidruc_hnyk_iz_mediatsii.pdf?sequence=1&isAllowed=y (дата звернення: 10.06.2022).
2. Ємельяненко Л. М., Петюх В. М., Торгова Л. В., Гриненко А. М. Конфліктологія: навчальний посібник. Київ. КНЕУ. 2003. 315 с.

3. Конфліктологія : навч. посіб. / А.І. Берлач, В.В. Кондрюкова, В.О. Криволапчук, О.Г. Поліщук; ОДУВС, вид. 2-ге, доповн. Одеса : ОДУВС, 2010. 162 с. URL: <http://dspace.oduvs.edu.ua/bitstream/123456789/310/1/%D0%9A%D0%BE%D0%BD%D1%84%D0%BB%D1%96%D0%BA%D1%82%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F.pdf> (дата звернення: 10.06.2022).
4. Мазаракі Н. А. Медіація в Україні: теорія та практика : монографія / Інститут законодавства Верховної Ради України. Київ : Київ. нац. торг.-екон. ун-т, 2018. 276 с. URL: <https://knute.edu.ua/file/MjIxNw==/01ffcf81126fede4df411eb651af38c1.pdf> (дата звернення: 10.06.2022).
5. Медіація в Польщі: коротко про головне. URL: <https://law.chnu.edu.ua/mediatsiia-v-polshchi> (дата звернення: 10.06.2022).
6. Медіація у професійній діяльності юриста: підручник / за ред. Н. Крестовська, Л. Романадзе. Одеса: «Екологія», 2019. 456 с. URL: <https://www.legalaid.gov.ua/wp-content/uploads/2020/01/mediatsiya-u-profesijnij-diyalnosti-yurysta.pdf> (дата звернення: 10.06.2022).
7. Кодекс етики медіатора URL: <http://ukrmediation.com.ua/ua/pro-tsentr/kodeks-etyky-mediatora> (дата звернення: 10.06.2022).
8. Закон України «Про медіацію» URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text> (дата звернення: 05.06.2022).
9. Переваги нового закону про медіацію для бізнесу URL: <https://www.epravda.com.ua/rus/columns/2020/07/22/663244/> (дата звернення: 05.06.2022).